

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 5

БИЛТЕН

М А Ј 2012

САДРЖАЈ

1. Хранива минералног порекла – <i>Бобан Росић дипл.инж</i>	3
2. Силирање једногодишњих легуминоза - <i>Драган Гуњак дипл.инж</i>	4
3. Подстицајна средства за подизање производних засада воћака, винове лозе, хмеља и линцуре за 2012 – <i>Јаћимовић Слободан дипл инж. АЕ</i>	4
4. Подстицајна средства за инвестиције за производњу и пласман воћа, Грожђа,поврћа,печурака и цвећа у 2012.год.- <i>Зоран Старицац дипл.инж.АЕ</i>	7
5. Зелена резидба воћних стабала - <i>Момир Недић, дипл.инж.</i>	8

ХРАНИВА МИНЕРАЛНОГ ПОРЕКЛА

1. Сточна со

Карактеристично за кабаста хранива је да су сиромашна натријум-хлоридом, те је неопходно њихово стално додавање у оброк. Нека хранива могу да садрже велике количине соли (рибље брашно нпр.) па у том случају треба прерачунати садржај овог минерала у целом оброку и корисити га само по потреби.

Сточна со је по хемијском саставу чист NaCl , уз ограничено присуство магнезијумових и дургих соли. Домаћим животињама се даје варена, камена и мораска со, и то као кристална, млевена, камена и брикетирана со. Према Правилнику о квалитету хране за животиње уситњеност обавезујуће јодирање кухињске, односно сточне соли. Камену и брикетирану со преживари користе лизањем. Међутим, камена со не може бити јодирана. У новије време се, при брикетирању соли врши додавање микроелемената. Да би се разликовале соли за употребу у исхрани људи и животиња, врши се бојење сточне соли додавањем 0,2% ферооксида или дрвеног угља. Со са наведеним додацима је црвенкасте или сивкасте боје.

У оброке за домаће животиње, со се укључује у количини од 0,3 до 0,5%.

2. Сточна креда

Од свих калцијумових хранива, највећи значај има сточна креда (CaCO_3). Добија се млевењем креде, кречњака или мермера, и представља веома јефтино храниво. Уситњеност треба да је таква да 100% пролази кроз сито квадратних отвора величине 0,2 мм. Према правилнику о квалитету хране за животиње треба да садржи минимално 36% калцијума и максимално 2% влаге и 1% магнезијума. Животињама се дневно даје 0,5-1%. Повећане потреба има живина, а нарочито коке носиље. У складу са тим, правилник о квалитету хране захтева да смеша концентрата за пилиће у тову I (до 21. дана живота), садржи 0,9 до 1,1% калцијума, а смеше за носиље јаја за конзум 3,2 до 4,0%.

Одговарајући степен уситњености калцијум-карбоната различитог порекла треба да омогући максималну усвојеност калцијума. Међутим, то није и најбоље за исхрану кока носиља, односно за квалитет љуске јајета, с обзиром да се њено формирање одвија углавном ноћу. У цињу споријег ослобађања и равномерног усвајања калцијума, за ову категорију живине препоручује се да се део сточне креде замени мермером крупнијих честица. Тако су нпр. Павловски и сар. испитивали квалитет конзумних јаја тако што су као огледне групе користили оброке са 2 гр. крупно меленог мермера ("грит") који је расподељиван ујутру, односно са 1 гр. крупно меленог мермера јутру и поподне. Аутори су установили (за обе огледне групе) статистички значајно повећање чврстоће љуске, изражено кроз већу силу лома, мању вредност деформације љуске, већу вредност масе и дебљине љуске.

Дип.инж. Бобан Росић

СИЛИРАЊЕ ЈЕДНОГОДИШЊИХ ЛЕГУМИНОЗА

Код нас се за кабасту сточну храну од једногодишњих легуминоза највише гаје грахорица и сточни грашак. У односу на вишегодишње легуминозе (луцерка, детелина), једногодишње легуминозе гајене за биомасу имају мање или више сличне приносе суве материје и протеина. Тако, на пример смеша грахорице и потпорног усева даје 30 – 40 т/ха зелене масе, а приноси смеше сточног грашка са потпорним усевом износи 30-50 т/ха. Посебан значај једногодишњих легуминоза је тај што се у складу са могућностима могу гајити као озими или јари усеви.

У роду грахорица налази се више врста, али код најзначајније су озима маљава, и озима или јара обична грахорица. Због полегања као и недовољне количине доступних шећера, грахорице се обавезно сеју у смеси са овсом, тритикалом или јечмом. Пшеница није добар потпорни усева за грахорицу јер има слабије стабло. Потребне количине семена за сетву једног хектара су 120-125 кг грахорице и 30-35 кг овса. При сетви озимих или јарих мешавина грахорице и жита, грахорица се сеје уздуж, а потпорни усева попреко парцеле. Кошење смеше за силирање изводи се у фази када је грахорица образовала пуно махуна, а жито још није ицветало односно ако временски услови не дозвољавају, када је код жита почело формирање зрна. Масу покосити и оставити да провене 2-3 дана (ако је време сунчано) како би проценат суве материје био 35- 40 %. Након провењавања масу покупити и сецкати на одреске дужине 3 – 5 цм и сабити у припремљени објекат. Гажење масе одрадити припремљеним трактором у току пуњења објекта а по испуњењу сило јаме гажење обавити 2- 3 сата у континуитету па онда објекат затворити и оптеретити.

Сточни грашак за биомасу гаји се као озими или јари усева. Озими сточни грашак сеје се у септембру а јари крајем фебруара. Најчешће се сеје у смеси са овсом и ражи а ређе са јечмом и пшеницом. За сетву једног хектара потребно је 150кг семена грашка и 30 кг семена овса. За силажу грашак се користи када се образује две трећине махуна, а жита увелико искласају како би се обезбедило што већи садржај суве материје. Поступак силирања је исти као и код смеше са грахорицом.

Инокуланте је пожељно користити у оба поступка силирања.

Дипл.инж. Драган Гуњак

АГРОЕКОНОМИЈА

ИЗВОД ИЗ УРЕДБЕ О КОРИШЋЕЊУ ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА ЗА ПОДИЗАЊЕ ПРОИЗВОДНИХ ЗАСАДА ВОЊАКА, ВИНОВЕ ЛОЗЕ, ХМЕЉА И ЛИНЦУРЕ ЗА 2012. ГОДИНУ

Подстицајна средства користе се за накнаду трошкова плаћених садница воњака, винове лозе, хмеља и линцуре, за накнаду трошкова везаних за специфичност услова у којима се заснива производни засад, као и за накнаду трошкова набавке и постављања наслона (коље, стубови, жица, анкери и друго)

Код засада винове лозе и хмеља, а код засада винове лозе са сортом Прокупац гајене на традиционалан начин подстицајна средства користе се за накнадутрошкова плаћених садница и набавку коља.

Право на коришћење подстицајних средстава има:

1) физичко лице - носилац породичног пољопривредног газдинства;

- 2) предузетник;
- 3) привредно друштво које је разврстано као мало правно лице у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија;
- 4) земљорадничка задруга;
- 5) научноистраживачка организација, школа, задужбина, манастир и црква.

Право на коришћење подстицајних средстава имају лица ако:

- 1) су према министарству надлежном за послове пољопривреде измирила доспеле преузете обавезе по основу прописа којима се уређују мере за подстицање развоја пољопривредне производње;
- 2) су до подношења захтева измирила прописане доспеле порезе и друге јавне дажбине за 2011. годину;
- 3) су производне засаде подигла:
  - (1) у јесен 2011. године;
  - (2) у пролеће 2012. године;
  - (3) у пролеће 2011. године, за производне засаде подигнуте на манастирском или црквеном земљишту;
  - (4) у лето 2012. године, за производне засаде јагоде.

Подносилац захтева има право на подстицајна средства ако је подигао један или више производних засада, а најмања површина сваког производног засада износи:

- 1) 0,1 хектар - за линцуру;
- 2) 0,3 хектара - за сваку врсту јагодастих воћака, винове лозе и хмеља;
- 3) 0,5 хектара - за сваку врсту јабучастих, коштичавих и језграстих воћака.

Површина производног засада винове лозе,

- 1) са српским аутохтоним и регионалним сортама Прокупац, Вранац, Црна Тамјаника, Франковка, Португизер, Скадарка, Багина, Смедеревка, Тамјаника, Креаца, Сланкаменка и Ружица, као и са домаћим створеним сортама винове лозе;
- 2) подигнут на терену изнад 200 метара надморске висине (на локалитету где не постоји висок степен ризика од штетног утицаја ниских температура и подземних и надземних вода);
- 3) подигнут на терену са нагибом већим од 10° (на локалитету где је неопходно утрошити више рада, средстава и енергије због нагиба и лошег приступа);
- 4) подигнут на претежно јужној експозицији (односно на локалитету где постоје најповољнији услови за гајење винове лозе, производњу грожђа и вина када је експозиција терена у питању);
- 5) који је подносилац захтева подигао на територији општине која припада подручју са отежаним условима рада у пољопривреди, може да се састоји из једне или више одвојених парцела, с тим да свака таква парцела не може бити мања од 0,1 хектара и да њихова укупна површина износи најмање 0,3 хектара.

Највећа површина за коју подносилац захтева може да оствари подстицајна средства за све производне засаде износи 10 хектара, а за производне засаде јагоде и линцуре 5 хектара.

Производни засад може да се налази на једној или више катастарских парцела, али катастарске парцеле морају да се налазе једна поред друге и да чине једну целину.

Производни засад винове лозе мора да буде подигнут у уском виноградарском географском производном подручју за гајење винове лозе и не може да буде подигнут у депресијама, мочварним пределима, долинама река и сличним локалитетима неповољним за гајење винове лозе, а засад са винским сортама мора да буде намењен производњи квалитетног вина са географским пореклом, односно регионалног вина за интерспецијес хибрид.

Захтев се подноси Министарству на адресу Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - **Управа за аграрна плаћања, Хајдук Вељкова 4-6, 15000 Шабац до 30. јуна 2012. године, односно у периоду од 1. јула 2012. године до 31. августа 2012. године, за производне засаде јагоде.**

Захтев се подноси на **Обрасцу - Захтев за коришћење подстицајних средстава за подизање производних засада за 2012. годину,**

Уз захтев се прилаже:

1) хемијска анализа земљишта са катастарских парцела на којима су подигнути производни засади, са препоруком ђубрења за одговарајућу врсту воћака, винову лозу, хмељ, односно линцуру, с тим да се једна анализа земљишта може односити на земљиште са свих катастарских парцела, ако су катастарске парцеле на којима су подигнути производни засади груписане на истом потесу (локалитету);

2) рачун за риголовање земљишта које је извршено у току 2010, 2011. или 2012. године на катастарским парцелама на којима су подигнути производни засади, издат у складу са законом или изјава да је риголовање извршено у току 2010, 2011. или 2012. године, односно изјава да је основна обрада земљишта за јагодасте врсте воћака и линцуру извршена у току 2011. или 2012. године.

3) рачун којим физичко лице, носилац пољопривредног газдинстава доказује да су саднице плаћене у току 2011. или 2012. године, а до дана подношења захтева, који гласи на име тог лица на коме је јасно исказана основна цена коштања, ПДВ и укупна цена плаћених садница, као и фискални исечак, као доказ о уплати и отпремница. Ако продавац није у систему ПДВ-а тај податак мора да буде јасно наведен на рачуну;

4) рачун којим физичко лице, носилац пољопривредног газдинстава које се определило за обавезу плаћања пореза на додату вредност у складу са законом, доказује да су саднице плаћене у току 2011. или 2012. године, а до дана подношења захтева, који гласи на име тог лица на коме је јасно исказана основна цена коштања, ПДВ и укупна цена плаћених садница, као и потврда о преносу средстава оверена од стране банке или извод оверен од стране банке, као доказ о уплати и отпремница (за домаће саднице) или фотокопија јединствене царинске декларације (за увозне саднице). Ако продавац није у систему ПДВ-а тај податак мора да буде јасно наведен на рачуну;

5) рачун којим лице доказује да су саднице плаћене у току 2011. или 2012. године, а до дана подношења захтева, који гласи на име тог лица на коме је јасно исказана основна цена коштања, ПДВ и укупна цена плаћених садница, као и оверена потврда о преносу средстава или оверен извод од стране банке, као доказ о уплати и отпремница (за домаће саднице) или јединства царинска декларација (за увозне саднице) које прате рачуне. Ако продавац није у систему ПДВ-а тај податак мора да буде јасно наведен на рачуну;

б) извод из Регистра привредних субјеката, не старији од шест месеци или одлуку, односно оснивачки акт подносиоца захтева из кога се види да је једна од делатности којом се подносилац захтева бави гајење воћа, грожђа или гајење зачинског, ароматичног и лековитог биља;

7) решење о упису у Винарски регистар, за подносиоца захтева који је произвођач вина или решење о упису у Регистар произвођача ракије и других алкохолних пића, за подносиоца захтева који је произвођач ракије и других алкохолних пића од воћа и грожђа, односно доказ о упису у други одговарајући регистар;

8) копија плана у размери 1:2500, 1:2800 или 1:2880 и извод из катастра непокретности са подацима о власништву, теретима и ограничењима (препис листа непокретности, ако је успостављен нови операт, односно препис поседовног листа, ако није успостављен нови операт), односно извод из земљишних књига (где није успостављен катастар непокретности), за све катастарске парцеле које су предмет захтева;

9) изјава подносиоца захтева оверена у суду или општини да по неком другом основу не користи безповратна подстицајна средства за подизање истих производних засада;

10) инвестициона сагласност Министарства за подизање вишегодишњих засада на закупљеном државном земљишту;

11) план подизања и одржавања производног засада сачињен у складу са препоруком објављеном на WEB страници Министарства, ако је производни засад површине веће од два хектара, који је урађен за сваку воћну врсту, винову лозу, хмељ, односно линцуру;

12) извештај о теренској контроли Контролне организације за географско порекло вина који садржи податке о виноградарском географском производном подручју на коме се налази виноград, односно виноградарска парцела и површини те виноградарске парцеле, односно винограда измерени GPS техником, као и податке о томе да ли виноград са винским сортама испуњава услове за производњу грожђа намењеног производњи квалитетног вина са географским пореклом, односно регионалног вина код интерспецијес хибрида;

13) обавештење о разврставању у мало предузеће које је достављено Народној банци Србије уз финансијски извештај;

14) потврда о измиреним пореским обавезама за 2011. годину о измирењу доспелих обавеза јавних прихода за 2011. годину коју издаје надлежна филијала Пореске управе, као и потврда о измирењу обавеза по основу изворних локалних јавних прихода издата од стране одељења пореске управе при јединици локалне самоуправе, односно уверење од надлежне организационе јединице Пореске управе о измиреним доспелим порезима и другим јавним дажбинама за 2011. годину,

15) уговор о закупу, односно коришћењу ако је производни засад подигнут на закупљеном земљишту или земљишту за које је склопљен уговор о коришћењу.

Управа исплаћује подстицајна средства на наменски рачун корисника средстава после закључивања уговора и давања гаранције, односно после доношења решења.

Подстицајна средства за производне засаде свих врста воћака (осим јагоде) и линцуре исплаћују се у две рате тако што се прва исплаћује после прве инспекцијске контроле за накнаду 50 % трошкова плаћања садница и за накнаду трошкова везаних за специфичност услова у којима се заснива производни засад, а друга после друге инспекцијске контроле, у другој вегетативној години, за накнаду преосталих трошкова плаћања садница.

Подстицајна средства за производне засаде јагоде исплаћују се у целом износу након прве инспекцијске контроле.

Подстицајна средства за производне засаде винове лозе и хмеља исплаћују се у две рате тако што се прва исплаћује после прве инспекцијске контроле за накнаду трошкова плаћања садница и за накнаду трошкова везаних за специфичност услова у којима се заснива производни засад, а друга после друге инспекцијске контроле, за накнаду трошкова постављања наслона.

Подстицајна средства исплаћују се по редоследу подношења захтева до износа утврђеног посебним актом који је донела Влада.

Дипл.инж.АЕ Слободан Јаћимовић

АГРОЕКОНОМИЈА

УРЕДБА

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ КОРИШЋЕЊА ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ РУЛАЛНОМ РАЗВОЈУ КРОЗ ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПЛАСМАН ВОЋА,

Право на коришћење подстицаја остварује се за инвестиције у пољопривредна газдинства која се баве производњом и пласмоном воћа и грожђа, у виду набавке нове опреме и механизације, и то за:

1. Набавку опреме и механизације садњу и уклањање остатака након резидбе воћака и винове лозе.
2. Набавку опреме и механизације за заштиту од болести, штеточина, корова, града и ниских температура.
3. Набавку опреме и механизације за наводњавање воћа и грожђа.
4. Набавку опреме и механизације за бербу воћа и грожђа.
5. Набавку опреме, односно материјала за производњу воћа у заштићеном простору.
6. Набавку опреме за прање, калибрирање, класирање, сортирање, избијање, полирање, паковање и чување воћа и поврћа.

Право на коришћење подстицаја, имају:

- Физичко лице, носилац породичног пољопривредног газдинства.
- Земљорадничка задруга,
- Удружење грађана.

Подстицаји за инвестиције по овој Уредби утврђују се у износу од **40%** вредности реализоване и у потпуности исплаћене инвестиције умањене за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Подстицаји за инвестиције могу остварити ако је минимална вредност инвестиције 30.000,00 динара без пореза на додату вредност, и у максималном износу од 2.000.000,00 за физичка лица и 4.000.000,00 за земљорадничке задруге и удружења грађања.

Захтеви, са потпуном документацијом, подносе се Управи за аграрна плаћања, до **31.07.2012. године.**

Дипл. инж. АЕ Зоран Старицац

ВОЂАРСТВО

ЗЕЛЕНА РЕЗИДБА ВОЂНИХ СТАБАЛА

Зелена резидба код вођака подразумева одстрањивање дела зелене масе из круне вођака у току вегетације.

Зелена резидба се може изводити у циљу формирања узгојног облика или касније ради регулисања родности. Зелена резидба за формирање узгојног облика се своди на уклањање сувишних младара на делу дебла испод првих рамених грана и уклањање конкурентна грани водиљи - продужници. Код родних стабала се зеленом резидбом уклањају водопије и сви непотребни усправнорастући младари чиме се у круни стварају повољни услови за диференцирање родних пупољака. Истовремено се смањује и непотребна лисна маса, повећава се проветреност круне, заштита се лакше спроводи и смањује се могућност појаве болести. Плодови у оваквим условима боље осветљености су и боље обојени.

Зелена резидба се може спроводити од самог почетка вегетације а најчешће када су младари 15-20 цм дужине (мај месец) па све до краја јула месеца када су младари већ видно здрвенели. Рано уклањање водопија обично има за последицу поновно избијање мањег броја нових младара у близини одстрањених које накнадно треба уклонити. Треба имати на уму да касно извођење летње резидбе може изазвати нагло осунчање плодова који су до тада били у сенци и појаву ожеготина које доводе до брзог пропадања плодова. Код коштичавих врста вођа, ради бољег диференцирања цветних пупољака, након бербе се изводи прекраћивање једногодишњих прираста за око $\frac{1}{4}$ дужине.

Зелена (летња) резидба по правилу делује депресивно на биљку јер јој се одузимају делови који су фотосинтетски веома активни и стварају добар део хране. Зато се ова мера код млађих и мање бујних стабала спроводи умереним интензитетом, док код бујнијих стабала треба бити јачег интензитета, а све у циљу одржања баланса између бујности и родности.

Дипл. инж. Момир Недић

**

ПССС К Р У Ш Е В А Ц